

Høringer - Nyt arbejdsprogram for retlige og indre anliggender, herunder harmonisering af bevismidlers antagelse - Lovforslag vedr. ændring af DNA-registeret samt legemsundersøgelser i RPL - Lovudkast om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i EU, herunder beslaglæggelse og konfiskation - Grøn bog om tilnærmelse, gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner i EU, herunder alternative straffe og regler vedr. udlevering og overførsel til straffuldbyrdelse - Ny betænkning vedr. sanktionerne ved spritkørsel, herunder spørgsmålet om konfiskation.

49. Tvangsfjernelse af børn - Forældre, der holder deres børn skjult - Betinget straf - Bøde - Uagtsomhed - Uagtsomt manddrab, egen skyld
50. Anke - Forkyndelse i udlandet - Udeblivelse - Afvisning
51. Beslaglæggelse - Dyreværns sag - Frister
52. Erstatning - Langvarig retsforfølgning og pligtmæssig tilstedeværelse i retten - Egen skyld
53. Asyl - Tortur - Psykisk syg - Subjektiv frygt - Konventionsstatus
54. Asyl - Afslag - Beviser - FN's Torturkomité, forgæves klage
55. Tvangsægteskab? - Omstødelse nægtet - Beviser

Hollands-turen aflyst

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen
Det Internationale Kontor

Østergade 16
2. september 2004

Vedr.: J.nr. 2004-1660/19-0101. Høring vedr. et nyt arbejdsprogram på området for retlige og indre anliggender.

Justitsministeriet har med skrivelse af 7. juli 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Arbejdsprogrammet har været drøftet på et bestyrelsesmøde den 27. august d.å. Bestyrelsen bemærker, at den ved tidligere høringssvar har fremført betænkeligheder i forbindelse med gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af straffe samt gensidige oplysninger om afgørelser i straffesager. Også for så vidt angår fastsættelse af mindstesanktioner, har bestyrelsen udtrykt betænkeligheder i høringssvar, jfr. eksempelvis foreningens høringssvar af 27. oktober 2003, forslag til rammeafgørelse om styrkelse af strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe.

Blandt nye punkter i arbejdsprogrammet findes harmonisering af bevismidlets antagelse.

Bestyrelsen har til høring samtidig hermed Kommissionens Grønbog om tilnærmelse, gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner i EU.

I denne grøn bog er man opmærksom på, at der findes en indre sammenhæng i de forskellige nationale retssystemer, og hvis man ændrer en række regler af hensyn til den tiltagende EU-harmonisering uden at tage hensyn til helheden i det nationale system, er der - også efter Kommissionens opfattelse - risiko for, at det fører til en skævvridning (Grønbogen side 8).

Landsforeningen deler på dette punkt Kommissionens betænkeligheder.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Østergade 16
2. september 2004

Vedr.: Sagsnr. 2004-730-0999. Forslag til lov om ændring af lov om oprettelse af et centralt DNA-profilregister og retsplejeloven. (Udvidelse af DNA-profilregisterets persondel, indikationskrav ved legemsundersøgelser m.v.)

Justitsministeriet har med skrivelse af 19. august 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Bestyrelsen har drøftet lovforslaget ved et bestyrelsesmøde den 27. august d.å.

Ved lovforslaget skal optagelse i registerets persondel udstrækkes til det fyldte 80 år, uanset om den pågældende er fundet skyldig i den rejste sigtelse.

Bestyrelsen finder det ikke - blot med en henvisning til, hvad der gælder for fingeraftryk - tilstrækkeligt begrundet med en sådan udvidelse i forhold til de gældende regler, hvor personer, der ikke er fundet skyldige i den sigtelse, der har dannet grundlag for registrering, slettes af registeret, når der er forløbet 10 år fra frifindelse, afgørelse om påtaleopgivelse eller tiltalefrafald uden vilkår.

De gældende regler var en afvejning af vægtige hensyn, og nu fejles hensynet til den med urette retsforfulgte helt til side.

Bestyrelsen finder det i lighed med Strafferetsplejeudvalgets flertal mest nærliggende, at kravet om begrundet mistanke fastholdes, også ved optagelse af spyt- og blodprøver med henblik på senere identifikation.

Bestyrelsen finder, at da DNA-beviset skal udstrækkes til at omfatte hovedparten af forbrydelser reguleret i straffeloven, anledning til at rejse spørgsmålet om domfældtes betaling af sagsomkostninger.

Der er intet naturgivent i, at staten skal have fuld regres mod den domfældte for sagsomkostninger, særligt ikke, når det beror mere på organisatoriske tilfældigheder, om politiet lader undersøgelsen foretage ved egne teknikere eller sende opgaven ud af huset.

Undersøgelse vedr. fingeraftryk, ballistik, spor og skriftundersøgelser udføres af politiet selv og udløser ikke ekstra sagsomkostninger.

DNA-undersøgelser udløser derimod efterfølgende regninger på sagsomkostninger, der kan være økonomiske ruinerende og dermed medvirkende til yderligere social deroute oven på afsoningen.

Eksempelvis verserer der en sag for øjeblikket med en regning på kr. 188.000 for DNA-analyser i en voldssag (undersøgelser som efter det oplyste ikke fik betydning for skyldspørgsmålet).

Efter sigende skulle en gruppe under Justitsministeriet være i gang med at undersøge, hvor meget domfældte skal betale i sagsomkostninger.

Vedtages lovforslaget, haster det med at få færdiggjort disse overvejelser. Der kan bruges mange penge på at få foretaget sporprøver med DNA-analyser i selv den almindeligste sag om tyveri eller brugstyveri.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Østergade 16
2. september 2004

Vedr.: Sagsnr. 2004-730-1008. Høring vedr. udkast til forslag til lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i den Europæiske Union.

Justitsministeriet har med skrivelse af 29. juni 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Sagen har været behandlet af bestyrelsen på et møde den 27. august d.å.

Med lovudkastet er fulgt et omfattende materiale vedr. forhandlinger i EU-regi.

Foreningen har ved tidligere lejligheder udtrykt afgørende betænkeligheder ved, at man afskaffer fuldbyrdelseslandets legalitetskontrol og kravet om dobbelt strafbarhed. Det er bl.a. sket i forbindelse med den europæiske arrestordre (høringssvar af 22. januar 2003), forslag til rammeafgørelse om fuldbyrdelse af konfiskation (høringssvar af 12. december 2002) og senest i forbindelse med rammeafgørelse om eu-

ropæiske bevissikringskendelser til fremskaffelse af genstande, dokumenter og data i straffesager (høringssvar af 13. august 2004).

Det er fortsat foreningens opfattelse, at området rejser en lang række problemer, som slet ikke ses at være tilstrækkeligt gennemarbejdet i den indledende fase. Der tænkes her bl.a. på hensynet til danske virksomheder, der kan blive mødt med udenlandske beslaglæggelseskendelser, samt på hensynet til ytringsfriheden i situationer, hvor et fremmed lands domstole har truffet bestemmelse om beslaglæggelse af f.eks. et dansk periodisk skrift.

En grundigere gennemgang af lovforslagets "positivliste" og dennes forhold til gældende dansk strafferet, end hvad der fremgår af lovforslagets bemærkninger, synes også påkrævet.

Det fremgår af bemærkningerne, side 23, at man har valgt ikke at medtage i b-ven, at fuldbyrdelse ikke må ske i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Efter foreningens opfattelse fortjener et sådant standpunkt en nærmere undersøgelse og debat.

Det fremgår videre af bemærkningerne, side 31, at der i nogle af de rammeafgørelser, der ligger til grund for lovudkastet, er taget nogle forbehold om, at rammeafgørelser ikke er til hinder for, at medlemsstaterne anvender deres egne forfatningsmæssige bestemmelser om ret til en retfærdig rettergang, foreningsfrihed, pressefrihed og ytringsfrihed i andre medier.

Sådanne muligheder for forbehold synes ikke drøftet nærmere i bemærkningerne og har ikke fundet udtryk i lovudkastet.

Fastholder man, at fuldbyrdelseslandet ikke har mulighed for at gennemføre en prøvelse af tvangsindgrebene, bør den danske stat sikre, at der er mulighed for advokatbistand i forbindelse med en legalitetsprøvelse i udstedelseslandet. Foreningen anførte i sit ovennævnte høringssvar af 13. august 2004 vedr. europæiske bevissikringskendelser:

"Reglerne for advokatbeskikkelse i forbindelse med tvangsindgreb er forskellige i de forskellige medlemslande. Hvis den øvrige del af rammeafgørelsen indføres mod foreningens anbefalinger, skal foreningen henstille, at der skabes mulighed for, at danske statsborgere kan få beskikket advokater til at varetage deres rettigheder i forbindelse med legalitetskontrollen ved de øvrige medlemslandes domstole i mindst samme omfang, som man ville kunne få beskikket advokat efter dansk ret, idet de færreste vil have mulighed for på anden vis at klage i udstedelseslandet over det besluttede indgreb."

Foreningens henstilling har ikke været genstand for overvejelse i lovudkastets bemærkninger eller har fundet udtryk i lovudkastet.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater skal derfor opfordre den danske regering til at udsætte opfyldelsen af rammeafgørelsen, indtil de nævnte og talrige andre problemer har været tilstrækkeligt gennemarbejdede.

Foreningen kan således ikke anbefale fremsættelsen af det fremsendte lovudkast.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Det Internationale Kontor

Østergade 16
2. september 2004

Vedr.: Sagsnr. 2004-165-0602. Høring om Grønbog om tilnærmelse, gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner i EU (KOM (2004) 334).

Justitsministeriet har med skrivelse af 26. juli 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte.

Grønbogen har været drøftet på et bestyrelsesmøde den 27. august d.å.

Bestyrelsen bemærker, at det ligger uden for foreningens muligheder og kapacitet at drøfte og besvare samtlige de 39 spørgsmål, der er rejst i Grønbogen.

Bestyrelsen kan på den anden side overordnet tiltræde, hvad Kommissionen er opmærksom på, nemlig at der findes en indre sammenhæng i de forskellige nationale retssystemer, og hvis man ændrer en række regler uden at tage hensyn til helheden, er der risiko for, at det fører til en skævvridning (Grønbogen side 8).

Bestyrelsen finder anledning til at advare mod indførelse af minimumsstraffe også på området med økonomiske sanktioner. Bestyrelsen henviser til et tidligere høringssvar herom den 27. oktober 2003, forslag til rammeafgørelse om styrkelse af strafferetlige rammer til bekæmpelse af forurening fra skibe.

I spørgsmål 13 spørger man, om man bør sætte ind på at mindske forskellene mellem de enkelte medlemsstaters systemer for alternative straffe, specielt for at undgå, at de kun anvendes over for landets egne borgere.

Det ville være ønskeligt, at man fik øget anvendelsen af alternative straffe. Bestyrelsen kan tiltræde det foreslåede under den forudsætning, at harmoniseringen fører til øget anvendelse af alternative straffe.

Med hensyn til fuldbyrdelse af frihedsstraf henleder foreningen opmærksomheden på sit høringssvar af 21. november 2001 om "terrorpakken", i hvilket var anført:

"Landsforeningen bemærker endelig, at i det omfang udlevering finder sted, bør det være et ufravigeligt krav, at den pågældende efter endelig dom straks kan blive udleveret til straffuldbyrdelse her i landet, medmindre den pågældende udtrykkeligt samtykker i at afsone straffen i udlandet."

Landsforeningen kan anbefale, at reglen også kommer til at gælde den anden vej, således at eksempelvis en dansk statsborger, der har bosat sig i udlandet, men bliver strafforfulgt efter udlevering til Danmark, straks efter domfældelsen kan vælge, om han vil afsone sin straf i det land, hvor han har bosat sig og måske har familie, frem for at være tvunget til at afsone straffen her og med hensyn til orlov og udgange måske blive behandlet som udlænding, fordi han nu har sine rødder i udlandet.

Spørgsmål 22 om pression i forbindelse med betaling af bøder inden overførsel af fuldbyrdelse kan besvares med, at en sådan pression bør ikke forekomme ud over de regler, der følger af afsoning af forvandlingsstraffe. Gældsfængsel er afskaffet i de fleste civiliserede lande.

Spørgsmål 28, ligeledes om overførsel af fuldbyrdelse, kan besvares med, at den domfældte bør give sit samtykke, og det skal være uden betydning, at afsoningen allerede er påbegyndt i domslandet.

Det er i den forbindelse ikke nødvendigt, at den forurettede for forbrydelsen underrettes eller høres, jfr. spørgsmål 29.

Det vil være ønskeligt, at der blev fastsat frister for myndighedernes behandling af anmodninger fra den domfældte om overførsel af straffuldbyrdelsen, jfr. spørgsmål 30-32.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret

Østergade 16
2. september 2004

Vedr.: J.nr. 2004-730-1016. Høring om delbetænkning I afgivet af Justitsministeriets udvalg om sanktionsfastsættelse i sager om spiritus og promillekørsel m.v. jfr. betænkning nr. 1448/2004 om sanktioner for spirituskørsel og kørsel i frakendelsestiden.

Justitsministeriet har med skrivelse af 17. august 2004 anmodet om en udtalelse om ovennævnte betænkning.

Betænkningen har været forelagt bestyrelsen, der kan tiltræde, at sanktionssystemet bl.a. på grund af hyppige ændringer både af det strafbares område, straf og øvrige sanktioner, fremstår som så kompliceret, at de færreste, incl. jurister, har et klart billede af, hvad det koster at køre spirituskørsel.

Bestyrelsen beklager på den anden side, at kommissoriet midt under udvalgets arbejde blev udvidet med et bundet mandat i 2002 om, at ændringerne også skulle indebære en skærpelse af sanktionssystemet.

Det har ført til, at udvalget forskellige steder i betænkningen noget rituel udtaler, at foreslåede skærper utvivlsomt vil have en præventiv effekt, men uden at man har fundet anledning til at underkaste spørgsmålet en nærmere analyse. Selv om der i slutningen af betænkningen i bilag 2 er angivet nogle statiske oplysninger, og disse er søgt sammenkædet med udvidelse af promilleområdet og overgangen til øget brug af samfundstjeneste, er andre faktorer, der normalt ville indgå i en kriminologisk analyse, ikke indarbejdet, herunder eventuel øget indsat fra politiets side, nyhedseffekten (d.v.s. den præventive effekt, der kan være i forbindelse med omtale af lovændringer) eller den specialpræventive effekt, der kan være i forbindelse med tiltag over for særligt udsatte befolkningsgrupper (f.eks. unge bilister eller alkoholister).

Den optimale effekt af et forbud mod bestemt adfærd opnås, hvor sanktions-truslen er passende og kendt af befolkningen, hvor forbuddet stemmer overens med, hvad der i store dele af befolkningen opfattes som rimeligt, og hvor opdagelsesrisikoen opfattes som reel, ikke blot en fjern mulighed.

Lavpromilleområdet

Området med 0.51 - 0.80⁰/₁₀₀ har gennem de seneste år undergået en række forandringer, fra helt straffrit, til fast bøde, men ikke frakendelse, dernæst inddragelse i "klippekortordningen", der er vedtaget, men endnu ikke trådt i kraft, og nu foreslås af udvalget, at bøden skal være højere og overtrædelsen medføre betinget frakendelse, der skal tælle med som gentagelsesvirkning ved senere overtrædelser.

Med mindre man gør noget alvorligt ved de andre parametre for lovlydig adfærd, er det yderst tvivlsomt, om den foreslåede strafskærpelse vil betyde et mærkbart fald i kørsler i lavpromilleområdet.

Bødeberegningen

Udvalget foreslår at ophæve standardbøden på kr. 4.000 i lavpromilleområdet og i stedet indføre et bødeberegningssystem, der over hele linien som parametre har en måneds nettoløn multipliceret med promillens størrelse.

Umiddelbart synes en sådan bødeberegning ikke at indebære en forenkling. I det gennemførte regneeksempel i betænkningen side 58 vil forslaget betyde en skærpelse på mellem 50 - 100% og lever dermed op til udvalgets bundne kommissorium, men det henstår som højst tvivlsomt, hvilken præventiv effekt den foreslåede bødeberegning vil have i forhold til de nugældende regler.

De færreste almindelige mennesker vil være i stand til at redegøre præcist for, hvorledes indtagelse af alkohol påvirket netop deres organisme, og hvor hurtigt forbrændingen sker. Budskabet til befolkningen vil formentlig gå mere rent hjem, hvis der opereres med standardbøder, f. eks. som nu en måneds nettoløn, frem for matematiske ligninger opstillet i brøkforn.

Førerretsfrakendelse

Udover at det er tvivlsomt, hvilken effekt der vil være af at inddrage lavpromilleområdet mellem 0.51 - 0.80 i frakendelsessystemet, jfr. ovenfor, må der også stilles spørgsmålstegn ved hensigtsmæssigheden af at fastsætte den ubetingede frakendelse ved promiller over 1.21 til 3 år (mod i dag 1-2½ år).

Forslaget indebærer ganske vist en opfyldelse af begge kommissorier, dels forenkling, dels skærpelse, men der savnes overvejelser af de bivirkninger, som en forlænget frakendelse, særligt i området fra 1.21 - 1,50⁰/₁₀₀ vil medføre.

Længere frakendelse vil med sikkerhed medføre en større social deroute for den domfældte, hertil kommer, at ændringen formentlig vil sætte lovmedholdeligheden under større pres, således at risikoen for kørsler i frakendelsestiden øges med deraf større social deroute til følge.

Vil en frakendelsestid opfattes som uoverkommelig og urimelig lang, vil presset fra omgivelserne om lovmedholdelighed muligvis også være mindre.

Gentagelsesvirkning

Det må medgives, at de nuværende regler om gentagelsesvirkning fremstår som komplicerede. En forenkling gående ud på, at gentagelsesvirkningen ved spritkørsel skal være 5 år efter udløbet af frakendelsestiden ved en ubetinget frakendelse, vil for så vidt angår straf, være en skærpelse af de gældende regler.

Spørgsmålet er, om der er behov for sådanne skærpede tiltag mod en bilist, der f.eks. 7½ år efter en tidligere afgørelse på ny forser sig.

Der er næppe heller behov for at fastsætte en gentagelsesvirkning med frist på 10 år med hensyn til kørsel i frakendelsestiden.

Der ville snarere være grund til en øget indsats - ikke alene i form af skærpelse af sanktionen - over for de personer, der fortsætter med at køre bil, herunder i spirituspåvirket tilstand, i frakendelsestiden.

Det er derfor skuffende, at man i forenklingens navn, og fordi det strider mod visse retfærdighedsforestillinger, vil afskaffe den gulerod, der ligger i generhvervelse efter alkoholistbehandling efter FL § 132, stk. 2, ligesom en del af udvalget er imod nedsættelse af bøder, hvis den dømte undergiver sig alkoholistbehandling.

Forslagene vil alt andet lige motivere færre til at gå i behandling og medføre øget risiko for, at de pågældende fører bil - med eller uden kørekort - med promiller, der ligger i den højere ende af skalaen.

Konfiskation

Udvalget foreslår, at man fjerner det udtrykkelige forbehold om, at konfiskationen ikke må være urimelig.

Konfiskation skal efter forslaget være obligatorisk i tilfælde af, at en fører inden for kort tid gør sig skyldig i gentagne tilfælde af spirituskørsel af en vis grovhed, f.eks. når den pågældende tredje gang eller flere inden for en periode på 3 år gør sig

skyldig i spirituskørsel af en sådan grovhed, at det medfører ubetinget frakendelse af førerretten.

Konfiskationen forudsætter, at tredje eller senere kørsel finder sted i egen vogn.

Udvalget forudsætter dog en fravigelse af den obligatoriske regel, hvis ganske særlige familiemæssige forhold eller sociale forhold vil bevirke, at konfiskationen i det konkrete tilfælde vil have uforholdsmæssigt indgribende betydning for den pågældende.

Det bliver en vanskelig regel at arbejde med og specielt at administrere retfærdigt.

Store dele af befolkningen lever i parforhold. Bliver far dømt for spirituskørsel, bliver familiens behov for kørsel, bl.a. til arbejde, kørsel med børn til børnehave, skole eller fritidsaktiviteter, ikke mindre, og mor må derfor træde til.

I stedet for at indføre obligatoriske regler, der alligevel må udstyres med en kattelerm, burde man styrke den specialpræventive indsats over for dem, der nyligt er dømt for spirituskørsel, således at opdagelsesrisikoen gøres særlig nærliggende og konkret.

Bestyrelsen tilføjer, at der uanset ønsket om forenkling fortsat er behov for undtagelsesvist at fravige diverse tabeller både for straf og frakendelse, hvor ganske særlige forhold gør sig gældende.

Det falder i tråd med, at de almindelige regler vedr. strafudmåling er blevet udbygget i straffelovens § 82.

På bestyrelsens vegne
Elsebeth Rasmussen

Landsforeningens Meddelelse 49/2004

Tvangsfjernelse af børn - Forældre, der holder deres børn skjult - Betinget straf - Bøde - Uagtsomhed - Uagtsomt manddrab, egen skyld

Lov om social service § 116, straffelovens § 56 og § 58

3 sager fra 2002-2004 om tvangsfjernede børn, der holdes skjult af forældre - i første sag med bistand fra andre. Normalt betinget straf. I anden sag blev straffen kun del-

vis betinget, idet K i to perioder havde holdt sønnen skjult, den ene periode i over et år. I denne sag var der også et færdselsuheld med dødelig udgang, men frifindelse på grund af egen skyld,

1) Retten i Randers 1. afd. SS 1.00058/02, 10/4 2002

5 personer, herunder et forældrepar A og B, en bekendt C og 2 familiemedlemmer D og E, blev dømt for overtrædelse af lov om social service § 116, ved at have fjernet en 1-årig datter fra en institution og holdt hende skjult i 5 dage. C havde forsætligt huset A og B's datter uanset tvangsanbringelsen, og D og E havde forinden deltaget i flytning af indbo og burde have indset, at de ved at medvirke til at køre barnet medvirkede til at fjerne hende fra de sociale myndigheder, hvorfor de var skyldige i uagtsom overtrædelse af lov om social service § 116.

De tiltalte havde nægtet sig skyldige. Anklagemyndigheden havde nedlagt påstand om fængselsstraf.

Forældrene blev idømt betinget fængsel i 14 dage med 1 års prøvetid og tilsyn.

C fik ligeledes betinget fængsel i 14 dage med samme vilkår og yderligere en tillægsbøde på kr. 1.000.

Familiemedlemmerne D og E blev idømt hver en bøde på kr. 1.000 med forvandlingsstraf på hæfte i 6 dage.

2) Retten i Mariager, SS 00280/2002, 6/12 2002

K var i to forhold tiltalt for overtrædelse af lov om social service § 116, ved i tiden fra marts 2001 at have holdt sin tvangsfjernede søn skjult for kommunen og ved siden august 2001 at have holdt samme søn skjult for kommunen, der havde besluttet i april 2001, at denne skulle tvangsfjernes.

Endelig overtrædelse af færdselslovens § 3, § 41 og § 67 samt straffelovens § 241, ved trods nedsat sigtbarhed og manglende lys på venstre forlygte med en hastighed på ca. 80 km/t at have påkørt en cyklist i samme kørselsretning på en landevej.

K nægtede sig skyldig i forhold 3 og anfægtede lovligheden af tvangsfjernelserne i forhold 1 og 2, men erkendte det faktiske.

Det fremgik af sagen vedr. forhold 3, at føret var tørt, det var sigtbart og mørkt. Cyklisten havde haft en promille på 1,95.

Retten tilsidesatte K's indsigelser vedr. lovligheden af tvangsfjernelserne, der senere var blevet stadfæstet af Den Sociale Ankestyrelse og landsretten.

K havde opretholdt den ulovlige tilstand i forhold 2 frem til anholdelsen i august 2002, lidt over et år.

I forhold 3 lagde retten til grund, at cyklisten kørte uden lys og reflekser, samt at han var spirituspåvirket, hvorfor der ikke kunne bortses fra, at afdøde selv havde udvist en vis uforsigtighed. K blev derfor frifundet for overtrædelse af straffelovens § 241 og frakendelsespåstanden.

Straffen blev for de anførte færdselsbestemmelser og lov om social bistand § 116 fastsat til fængsel i 3 måneder, hvoraf fuldbyrdelsen af 60 dage blev udsat med en prøvetid på 60 dage, resten ansås for udstået med en varetægtsfængsling på 22 dage. K skulle for færdselslovovertrædelsen yderligere betale en tillægsgbøde på kr. 1.500.

Retten bemærkede:

"Retten har ved straffastsættelsen lagt vægt på, at tiltalte i to perioder har holdt sønnen skjult, og på den tid han har været holdt skjult. Retten har på den anden side lagt vægt på, at både den afhørte socialrådgiver og tiltalte har tilkendegivet, at der nu er en bedre dialog mellem parterne, og at tiltalte tilkendegiver, at hun nu ønsker en løsning på sagen."

3) Retten i Nyborg nr. 1.0617/03, 18/2 2004

T på 36 år var under en tilståelsessag tiltalt for overtrædelse af lov om social service § 116, ved i september 2003 at have afhentet sin datter på 11 år, der var anbragt på et behandlingshjem, på en nærliggende banegård og holdt hende skjult 2 dage på forskellige adresser i en anden by.

Der var påstand om fængselsstraf. Denne blev udmålt til betinget fængsel i 14 dage med 1 års prøvetid.

- oo0oo -

Der er i 3. sag intet særligt anført vedr. strafudmålingen. Det fremgår af den medsendte retsbog, at T bl.a. forklarede, at datteren havde ringet til ham og fortalt, at hun var stukket af, hun stod nu på banegården, barfodet, og hun frøs. Samme aften be-

kræftede han over for forstanderen, at datteren opholdt sig hos ham, men bragte hende ikke selv tilbage. Politiet kom to dage efter.

Landsforeningens Meddelelse 50/2004

Anke - Forkyndelse i udlandet - Udeblivelse - Afvisning

Retsplejelovens § 163 og § 965 c, stk. 3

Ankestævning var blevet sendt T på hans adresse i Luxembourg. T svarede den 18/5 2004 Justitsministeriet og siden sin forsvarer, at han ikke gav møde på grund af familiære og arbejdsmæssige forhold.

Anklagemyndighedens afvisningspåstand med henvisning til, at tilsigelsen var kommet T i hænde rettidigt, blev ikke taget til følge, da RPL § 163, stk. 2, ikke er anvendelig på § 158 om forkyndelse i udlandet.

ØL 16. afd. a.s. S-4228-02, 27/5 2004

T var ikke mødt til domsforhandling i ankesagen. Resten er citat af kendelsen:

"Endvidere fremlagdes stævning af 10. maj 2004 med tilsigelse af tiltalte på en adresse i Luxembourg til nærværende retsmøde, E-mailmeddelelse af 18. maj 2004 til Justitsministeriet fra tiltalte, E-mailmeddelelse fra tiltalte til advokat A - modtaget på advokat A's kontor omkring den 23. maj 2004 og skrivelse af 26. maj 2004 fra advokat A til Statsadvokaten. Det fremgår af tiltaltes E-mailmeddelelse, at denne ikke giver møde på grund af familiære- og arbejdsmæssige forhold.

Forsvareren oplyste, at han pr. E-mail har givet tiltalte besked om, at han risikerer, at sagen bliver afvist, hvis han ikke møder, og at tiltalte hertil havde svaret, at dette ikke ændrer noget.

Anklageren nedlagde påstand om afvisning af sagen jf. retsplejelovens § 965c, stk. 3, idet tiltalte er udeblevet uden oplyst lovligt borfald, og idet domsforhandling ikke med nytte kan fremmes i hans fravær. Tilsigelsen til retsmødet er kommet tiltalte i hænde jf. retsplejelovens § 163, stk. 2, hvorfor forkyndelse må anses for sket senest den 18. maj 2004 og dermed rettidigt jf. retsplejelovens § 840, stk. 2.

Forsvareren påstod sagen udsat, idet tilsigelsen ikke kan anses for lovligt forkyndt, subsidiært at sagen fremmes uden tiltaltes tilstedeværelse. Han henviste til, at reglen i retsplejelovens § 163, stk. 2, der ikke henviser til retsplejelovens § 158, ikke kan finde anvendelse i forhold til en udlænding med kendt bopæl jf. U 97.33.

Efter votering afsagdes sålydende

K E N D E L S E

Det lægges til grund, at tiltalte har modtaget stævningen senest den 18. maj 2004. De reale grunde for herefter at anse forkyndelse for lovlig, som ligger bag bestemmelsen i retsplejelovens § 163, stk. 2, gør sig derfor gældende i det foreliggende tilfælde. I overensstemmelse med afgørelsen gengivet i U 97.33 finder landsretten imidlertid ikke bestemmelsen anvendelig, når der som her er tale om forkyndelse i udlandet, idet § 163, stk. 2, ikke henviser til § 158, men alene til §§ 155-157.

Som følge af det anførte tages anklagemyndighedens begæring om afvisning, jf. retsplejelovens § 965c, stk. 3, ikke til følge, hvorfor

b e s t e m m e s:

Anklagemyndighedens begæring om sagens afvisning tages ikke til følge.

Sagen udsættes til berømmelse af ny domsforhandling."

Landsforeningens Meddelelse 51/2004

Beslaglæggelse - Dyreværnssag - Frister

Retsplejelovens § 806

Politiet tvangsslagtede hovedparten af en gårdejer G's husdyrbesætning og bad om, at provenuet fra slagteriet blev sendt politiet "med henblik på dækning af afholdte udgifter og af hensyn til tilsikring af panthavernes eventuelle krav." Samtidig bad politiet G's daværende forsvarer om at oplyse, om man var indforstået med transport i kravet. Brevet blev ikke besvaret.

Landsretten fandt under et kæremål, der blev behandlet mundtligt, at der i forbindelse med den foreløbige beslaglæggelse, der først blev forelagt retten 12 dage efter beløbets modtagelse, var begået så væsentlige formelle fejl, at beslaglæggelsen ikke kunne godkendes, jfr. også princippet i RPL § 746, stk. 3.

VL 3. afd. kæresag S-2917-03, 1/6 2004

Landsrettens kendelse er på 12 sider. Det fremgår bl.a., at byretten havde godkendt beslaglæggelsen, og at tvisten drejede sig om et nettobeløb efter afholdte nødvendige udgifter på kr. 109.000. Kæremålet blev mundtligt forhandlet i februar 2004, men forhandlingen genoptaget, idet landsretten ønskede nogle nærmere angivne spørgsmål

besvaret, herunder "om - og i givet fald hvornår og på hvilket grundlag - politiet havde foretaget en foreløbig beslaglæggelse, samt - såfremt en foreløbig beslaglæggelse var foretaget - redegørelse for årsagen til, at anmodning om godkendelse heraf efter det oplyste først var fremsat over for byretten i forbindelse med indlevering af anklageskrift den 5. februar 2003."

Politiet svarede bl.a., at man havde skrevet til T's daværende forsvarer den 9/1 2003, som ovenfor beskrevet, og at beløbet fra slagteriet var afregnet den 24/1 2003, hvor politiet var af den opfattelse - selv om der intet yderligere skriftligt forelå - at den foreløbige beslaglæggelse var sket.

T's nye forsvarer protesterede mod den foretagne tvangsslagtning ved brev af 22/1 2003. T var ikke sindet at tiltræde, at omkostningerne ved dispositionerne blev modregnet i afregningsprovenuet. Advokaten ville tage sig af forholdet til pant haverne. T havde lidt et formuetab. Advokaten bad om, at "aflivningsspørgsmålet" blev indbragt for retten, uagtet at fristen efter dyreværnslovens § 23 måske var sprunget.

I en senere skrivelse af 26/2 2003 bad advokaten om, at salgsprovenuet blev afregnet.

T forklarede bl.a., at han aldrig havde hørt om beslaglæggelsen. Han havde lidt et betydeligt indtægtstab ved tvangsslagtningen. Ejendommen var nu sat på tvangsauktion.

Anklagemyndigheden henholdt sig bl.a. til, at der ikke var kommet nogen protest på brevet af 9/1 2003, hvor man bad om transport på provenuet fra slagteriet.

Det blev bestridt, at manglende overholdelse af 24-timers fristen skulle tillægges retlig betydning. Omkostningerne havde været nødvendige for at bringe gårdejerens ulovlige virksomhed til ophør.

T fastholdt, at han intet havde hørt om beslaglæggelsen. Han havde heller ikke fra anklagemyndigheden modtaget den fornødne vejledning om muligheden for at indbringe beslaglæggelsen for retten. Nødslagtningen var ikke driftsøkonomisk begrundet, og beslaglæggelsen havde været i strid med både RPL § 510 og tinglysningslovens § 37.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Det fremgår af bestemmelsen i retsplejelovens § 806, stk. 3, 1. punktum, at politiet kan træffe beslutning om beslaglæggelse, hvis indgrebets øjemed ville forspildes ved at afvente retskendelse. Af bestemmelsens stk. 3, 2. punktum fremgår, at politiet, når den, mod hvem indgrebet retter sig, fremsætter anmodning herom, snarest muligt og

senest inden 24 timer skal forelægge sagen for retten, der herefter ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes.

Det må efter indholdet af det brev, som Politimesteren i Hobro den 9. januar 2003 sendte til E Eksportslagteri A/S, lægges til grund, at politimesteren hermed foretog en foreløbig beslaglæggelse af provenuet fra nedslagtingen, jf. herved retsplejelovens § 806, stk. 3. Ved brev af samme dag blev advokat A, der på det tidspunkt var beskikket forsvarer for T, underrettet om bl.a. brevets indhold, men der er ikke grundlag for at fastslå, at politiet hermed har givet T underretning om den foreløbige beslaglæggelse og den i retsplejelovens § 807, stk. 1, 3. punktum, nævnte vejledning om hans muligheder for at få spørgsmålet om beslaglæggelse forelagt for retten. Det må efter det oplyste lægges til grund, at T ikke på noget tidspunkt - heller ikke efter at han havde antaget advokat B som forsvarer - har samtykket i eller på anden måde godkendt beslaglæggelsen jf. retsplejelovens § 806, stk. 7. Anklagemyndigheden har tværtimod efter den holdning, som T indtog i forbindelse med fjernelsen af hans besætning og i tiden herefter måttet være klar over, at han ikke frivilligt ville godkende nogen form for beslaglæggelse, men uanset dette tog anklagemyndigheden heller ikke, da afregningen fra slagteriet den 24. januar 2003 blev modtaget af politiet - hvorved man efter anklagemyndighedens opfattelse foretog en foreløbig beslaglæggelse - skridt til at forelægge beslaglæggelsen for retten. Dette skete således først med anklageskriftets fremsendelse den 5. februar 2003. I hvert fald under disse omstændigheder er der i forbindelse med anklagemyndighedens behandling af spørgsmålet om beslaglæggelse begået så væsentlige formelle fejl, der har bevirket en tilsidesættelse af så væsentlige hensyn til T's retssikkerhed, at beslaglæggelsen ikke kan godkendes, jf. herved også princippet i retsplejelovens § 746, stk. 3.

T h i b e s t e m m e s:

Beslaglæggelsen kan ikke godkendes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter."

Landsforeningens Meddelelse 52/2004

Erstatning - Langvarig retsforfølgning og pligtmæssig tilstedeværelse i retten - Egen skyld

Retsplejelovens § 1018 a og § 1018 b

E, der var revisor, var medtiltalt i den såkaldte Guldsag II fra Frederikssund. Byretten idømte ham 2 års fængsel for skyldnersvig, heraf 3 måneder ubetinget. Anklagemyndigheden endte med at påstå frifindelse, hvilket blev resultatet af ankedommen afsagt i marts 2001.

Sagen havde stået på siden en anholdelse på 15 timer i februar 1993. Domsforhandlingen blev indledt i 1996. E opgjorde sit erstatningskrav som kr. 5.000 x 107 retsdage, eller kr. 535.000, og dertil tabt arbejdsfortjeneste kr. 800.000, i alt kr. 1.335.000. Anklagemyndigheden ville kun imødekomme et krav på kr. 25.000.

I byrettens erstatningssag blev E med henvisning til, at der forelå egen skyld ved pr. automatik at blive revisor i købte selskaber, tilkendt yderligere kr. 125.000 i erstatning for den tid, han havde anvendt i retten, hvorimod han ikke fik erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Landsretten forhøjede den yderligere erstatning fra kr. 125.000 til kr. 425.000, idet man ikke fandt tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte erstatningen og lagde til grund, at tiltalerejsning og E's pligtmæssige tilstedeværelse i retten havde medført et økonomisk tab. Under hensyn til usikkerheden ved opgørelsen, og til at E havde pligt til at begrænse sit tab, og at han - uagtet møderne i retten og det oplyste om hans helbredsmæssige forhold - måtte anses at have haft mulighed herfor, blev beløbet skønsmæssigt fastsat til kr. 300.000

ØL 6. afd. a.s. S-3933-03, 10/6 2004

E blev fra sommeren 1990 revisor for en række overskudsselskaber, efter byrettens beskrivelse pr. automatik og vel vidende, at et større revisionselskab anså de foretagne transaktioner for odiøse.

I februar 1993 blev han anholdt 15 timer som sigtet for skyldnersvig og skattesvig af særlig grov karakter.

Siden blev han sammen med 7 andre tiltalt efter de pågældende bestemmelser i forbindelse med selskabstømning. Sagen betegnet Guldsag II fra Frederikssund verserede i byretten fra oktober 1996 til august 1999, og E blev for medvirken til groft skyldnersvig og overtrædelse af selskabslovgivningen idømt en fællesstraf på fængsel i 2 år, hvor fuldbyrdelsen af 1 år og 9 måneder blev udsat.

Retten fandt det ikke bevist, at han var indtrådt som egentlig partner i et samvirke om selskabstømning, og han opnåede ikke nogen vinding ud over sædvanligt revisionshonorar.

E ankede til frifindelse. Under ankesagen ændrede anklagemyndigheden sin påstand og påstod endelig frifindelse, hvorefter sagen blev udskilt og E frifundet i marts 2001.

E søgte om erstatning. SØK afviste blankt erstatningskravet med henvisning til egen skyld, idet han havde stillet sig til rådighed som revisor for de opkøbte selskaber. Rigsadvokaten ville dog tilkende kr. 25.000, idet der blev lagt vægt på den tid, der var gået mellem sigtelsen og frifindelsen. Krav på tabt arbejdsfortjeneste blev dog afvist.

Af E's dokumenterede skattepligtige indkomster fremgik, at indtægterne faldt fra kr. 300-400.000 til 90-100.000 fra 1996, hvor domsforhandlingen påbegyndtes.

I 2001 kom indtægterne op på kr. 900.000.

E opgjorde sit erstatningskrav i to dele.

Pligtmæssig tilstedeværelse i retten, kr. 5.000 pr. dag i 107 dage	kr. 535.000
Erstatning for tabt arbejdsfortjeneste	<u>kr. 800.000</u>
I alt	kr. 1.335.000

Anklagemyndigheden påstod frifindelse ud over de allerede udbetalte kr. 25.000 med henvisning til egen skyld.

Byretten lagde, som anført i indledningen, vægt på, at E pr. automatik var blevet revisor for de pågældende selskaber, vel vidende at et større revisionsfirma anså de foretagne transaktioner for odiøse.

Byretten fortsatte:

"Uanset dette valgte han, der var ved at bygge en revisionsvirksomhed op, at være revisor i et betydeligt antal selskaber. Erstatningssøgende findes herved at have udvist en sådan grad af egen skyld, at han selv har givet anledning til tiltalen, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Erstatningssøgende blev tiltalt for sammen med andre at have misbrugt en adgang til at handle med retsvirkning for en række overskudsselskaber gennem to "af dem beherskede selskaber". Statsadvokaten nedlagde under ankesagen påstand om frifindelse, ifølge statsadvokatens skrivelse til rigsadvokaten fordi det ikke var muligt at bruge byrettens argumentation for en domfældelse, blandt andet fordi erstatningssøgende på intet tidspunkt havde haft adgang til at handle for selskaberne, men blot blev valgt som revisor for en del af de sagen omhandlede selskaber. Erstatningssøgende findes på denne baggrund og uanset eventuel egen skyld at burde have en yderligere erstatning for den tid, han anvendte i retten, jf. retsplejelovens § 1018 b. Parterne er enige om, at det drejer sig om 107 dage. Erstatningen fastsættes skønsmæssigt til yderligere 125.000 kr."

E ankede og gentog sin påstand fra byretten. Anklagemyndigheden påstod fortsat frifindelse.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Landsretten finder, at gennemførelsen af straffesagen, hvor tiltalen blev rejst ved anklageskrift af 1. juli 1996, og hvor erstatningssøgende først blev frifundet ved Østre Landsrets dom af 12. marts 2001, sammenholdt med sagens beskaffenhed har været så belastende og krænkende for erstatningssøgende, der pligtmæssigt har været til stede i retten i 107 dage, at han har krav på erstatning for lidelse og tort mv. efter retsplejelovens § 1018 b, jf. § 1018 a, stk. 1. Han har endvidere krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

Landsretten finder ikke, at erstatningssøgende har udvist en sådan adfærd, at dette kunne begrunde tiltale for det, som erstatningssøgende blev frifundet for. Efter landsrettens opfattelse er der derfor ikke grundlag for nedsættelse eller bortfald af den påståede erstatning for lidelse og tort mv. og tabt arbejdsfortjeneste efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Landsretten har herved lagt vægt på, at anklagemyndigheden under ankesagen ved Østre Landsret nedlagde påstand om frifindelse, da det forhold, som erstatningssøgende blev fundet skyldig i ved dommen af 10. august 1999 fra Retten i Frederikssund, ikke var omfattet af anklageskriftet. Herefter blev erstatningssøgende, der selv havde anket dommen til frifindelse, som nævnt frifundet ved landsrettens dom af 12. marts 2001.

Landsretten finder ikke grundlag for at forhøje den erstatning for lidelse og tort m.v., som byretten skønsmæssigt har udmålt. Landsretten finder på den anden side heller ikke tilstrækkeligt grundlag for at nedsætte erstatningen og tiltræder således byrettens afgørelse.

Landsretten lægger efter de foreliggende oplysninger til grund, at tiltalerejsningen og erstatningssøgendes pligtmæssige tilstedeværelse i retten har medført, at han har lidt et økonomisk tab i form af tabt arbejdsfortjeneste. Landsretten har herved især lagt vægt på oplysningerne om erstatningssøgendes indkomst før tiltalerejsningen, hans indkomst under straffesagens behandling i byret og landsret og hans indkomst efter landsrettens frifindende dom.

Under hensyn til den usikkerhed, der er forbundet med at fastsætte tabets størrelse, fastsætter landsretten erstatningen for tabt arbejdsfortjeneste skønsmæssigt til 300.000 kr. Landsretten har herved bl.a. lagt vægt på, at erstatningssøgende efter almindelige erstatningsretlige regler har haft pligt til at begrænse sit tab, og at han -

uagtet møderne i retten og det oplyste om hans helbredsmæssige forhold - må anses for at have haft mulighed herfor.

Efter det anførte har erstatningssøgende ud over de 25.000 kr., som han blev tilkendt af Rigsadvokaten, således krav på yderligere erstatning på i alt 425.000 kr. Beløbet skal forrentes med procesrente fra den 12. marts 2001."

Landsforeningens Meddelelse 53/2004

Asyl - Tortur - Psykisk syg - Subjektiv frygt - Konventionsstatus

Udlændingelovens § 7

A fra Afghanistan var i 1998 blevet tilbageholdt af Taleban, hvorunder han blev udsat for tortur af en sådan karakter, at han stadig havde behandlingskrævende psykiske problemer. Det kunne ikke afvises, at A ved en tilbagevenden også ville være i modsætningsforhold til de nuværende magthavere. Ansøgers frygt for en tilbagevenden var det dominerende motiv for asylansøgningen. Den var rimelig og velbegrundet, henset til den udøvede tortur og ansøgers nuværende helbredstilstand. Ansøger fik derfor K-status, og en 16-årig søn, der var blevet skilt fra faderen i Østrig under flugten, fik konsekvensstatus.

Flygtningenævnet 9/8 2004

Den nu 58-årige A indrejste i september 2003. 8 måneder forinden var hans nu 16-årige søn indrejst. A's hustru opholdt sig her med 4 børn efter i 2002 at have fået F-status.

A oplyste bl.a., at han havde arbejdet som projektleder for PDPA indtil 1992 og under sit arbejde rundt i landet, der også omfattede politiske opgaver samt deltagelse i kamphandlinger, var blevet taget til fange af Mudjahedin og tortureret. Hans identitet var kendt af modstanderne, der siden flere gange havde spurgt efter ham efter kommunisternes fald. Han havde yderligere været fængslet af Taleban 2 år fra 1998 for at have været medlem af PDPA og for at have deltaget i krigen mod det daværende regimes modstandere - Mudjahedin og Taleban.

Han blev løsladt, da faderen betalte bestikkelse. Hustruen var rejst, allerede mens ansøger stadig var fængslet, og de fire børn kom til Danmark senere.

Torturen under tilfangetagelsen af Taleban omfattede slag med forskellige våben, indtagelse af 6-7 kg vandmelon uden mulighed for at komme på toilettet, rygsække med 50 kg sten og slag, hvis han mistede balancen. De første 1½ år blev han holdt isoleret.

Ved en tilbagevenden nu frygtede han at blive slået ihjel af en navngiven kommandant fra Mudjahedin, hvis folk flere gange havde spurgt efter ham.

Det fremgik i øvrigt af sagen, at ansøger havde været indlagt på psykiatrisk hospital i Danmark efter selvmordsforsøg. Der var en fyldig journal. A havde været undersøgt af Amnesty International's Lægegruppe (der fandt klare og objektive tegn på tortur). Hustruen havde nu indgivet ansøgning om separation.

Flygtningenævnet udtalte:

"Flygtningenævnet lægger ansøgerens forklaring til grund, hvoraf blandt andet fremgår, at ansøgeren har været aktiv for PDPA frem til 1998, hvor han har deltaget i kamphandlinger, bevogtningsopgaver og ransagninger. Flygtningenævnet lægger endvidere til grund, at ansøgeren i 1998 blev tilbageholdt af Taleban, hvorunder han blev udsat for tortur af en sådan karakter, at han i dag har psykiske problemer, der fortsat er behandlingskrævende.

Under hensyn til den udøvede tortur, der tillige er dokumenteret ved erklæringen fra Amnesty Internationals lægegruppe, samt til at det ikke kan afvises, at ansøgeren ved en tilbagevenden til Afghanistan også vil være i modsætningsforhold til de nuværende magthavere, finder Flygtningenævnet, at ansøgerens frygt for en tilbagevenden må antages at være det dominerende motiv for ansøgningen om asyl. Flygtningenævnet finder, at ansøgerens frygt må anses for at være rimelig og velbegrundet, henset til den udøvede tortur og ansøgerens nuværende helbredstilstand.

Flygtningenævnet meddeler herefter ansøgeren opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens § 7, stk. 1."

Sønnen blev meddelt konsekvensstatus. Han var blevet skilt fra sin mor som 10-11 årig og flygtede sammen med faderen. Han havde ikke haft indflydelse på rejseruten, og det måtte antages, at han ved en tilfældighed var blevet skilt fra faderen i Østrig, således at han kom til landet 8-9 måneder før faderen.

Landsforeningens Meddelelse 54/2004

Asyl - Afslag - Beviser - FN's Torturkomité, forgæves klage

Udlændingelovens § 7, FN's torturkonvention artikel 3 og 22

Danmark har i 1985 afgivet erklæring i henhold til ovennævnte konvention om individuel klageadgang.

Inderen I klagede over, at han havde fået afslag på asyl her i landet på trods af, at han angav sig udsat for tortur i hjemlandet og frygtede nye overgreb ved en tilbage-sendelse.

Torturkomitéen fandt imidlertid hans klage åbenbart grundløs. Præmisserne indehol-der nogle overvejelser vedr. bevis, der er værd at studere.

CAT Communication No. 225/2003, 19/5 2004 (Afgørelse fra Torturkomitéen efter artikel 22 i konventionen)

Inderen I søgte asyl i Danmark i 1999. Hans nuværende opholdssted var ukendt, men han gjorde gældende, at en tilbage-sendelse til Indien, efter at han havde fået endeligt afslag på asyl (i juni 2001 i Flygtningenævnet) ville betyde en krænkelse af artikel 3 i konventionen.

Han var under klagebehandlingen repræsenteret af advokat.

I havde ikke selv medlemskab af politiske eller religiøse organisationer, men han gjorde gældende, at en onkel i 1994 var blevet dræbt af politiet, og en bror var blevet tilbageholdt og siden forsvundet på et ikke nærmere angivet tidspunkt efter 1995. Begge familiemedlemmer var aktive for et yderliggående religiøst parti P.

Selv blev I tilbageholdt af politiet adskillige gange og udsat for tortur, bl.a. slået med stave, udsat for elektriske chok og hængt med hovedet nedad.

Angiveligt skulle problemerne udspringe af, at han havde været sendebud for brode-ren til andre i en nærliggende landsby. I alt havde I været tilbageholdt 10-12 gange, inden han med en agents hjælp kom til Danmark uden rejsedokumenter. I, der havde en herboende bror, søgte asyl i juli 1999 og fik endeligt afslag i Flygtningenævnet i juni 2001 ved en flertalsafgørelse.

Han havde ikke været medlem af et politisk parti i hjemlandet eller udført aktiviteter af nogen betydning herfor. Hertil kom, at det var mindre sandsynligt, at han havde været udsat for tortur under tilbageholdelsen, henset til, at hans beskrivelse var uklar og ikke var understøttet af den foretagne retsmedicinske undersøgelse. I havde fysi-ske skader, men de svarede ikke til den beskrevne tortur. Derimod kunne en oplyst smerte i en skulder svare til den oplyste tortur. Han led ikke af PTSD.

Under forsøg på genoptagelse af sagen fremlagde I's advokat en efter afslaget indhen-tet lægeerklæring fra Amnesty International, der fandt, at nogle af de objektive fund kunne svare til I's beskrivelse af tortur. Flygtningenævnet afslog at genoptage sagen.

I gjorde gældende, at han ved en tilbagevenden til hjemlandet ville blive arresteret og tortureret, og myndighederne ville finde ud af hans og broderens forbindelse til partiet P. Tvangsmæssig tilbagesendelse ville være en overtrædelse af konventionens artikel 3.

Staten påstod, at klagen var åbenbart grundløs. Han havde indgivet klage, inden hans sag om humanitær opholdstilladelse var afgjort. Ved afgørelsen i nævnet havde man taget stilling både til de generelle oplysninger om hjemlandet og I's konkrete risiko for forfølgelse.

I havde ikke underbygget sin frygt for at blive tortureret ved en tilbagevenden. Med hensyn til Amnesty Internationals lægeerklæring fremgik det der, at man ikke, for så vidt angik de fysiske symptomer, kunne udelukke anden opståelsesmåde end som af I oplyst ved tortur.

I's advokat oplyste i oktober 2003, at hans klient var "forsvundet".

Komitéens begrundelse og resultat:

Først blev det overvejet, om klagen kunne antages. Sagen var endelig afgjort, men staten gjorde gældende, at I ikke var kommet med en *prima facie* sag. Komitéen vurderede i denne forbindelse I's oplysninger om hans aktiviteter, at han skulle være tilbageholdt og tortureret som følge af familiens og egne aktiviteter. I overvejslen indgik også de lægelige oplysninger, som satte spørgsmålstegn ved opståelsesmåden for de fysiske og psykiske symptomer, og som ikke kunne karakteriseres som en stærk underbyggelse af I's sag.

I havde ikke fremlagt nogen dokumentation for sine politiske aktiviteter eller andre relevante beviser, heller ikke beviser, der kunne forklare, hvorfor den pgl. politiske gruppe skulle være i politiets søgelys.

Selv hvis I havde været udsat for tortur tidligere, fandt komitéen ikke grund til at antage, at han aktuelt var i personlig risiko for at blive undergivet en sådan behandling ved en tilbagevenden. Der forelå, således som klagen var fremført, ingen krænkelse af konventionen.

Derfor fandtes klagen, jfr. artikel 22, åbenbart grundløs.

Yderligere om Torturkomitéen kan findes på www.ohchr.org., herunder hvorledes man indgiver klage. Nærværende referat er oversat fra den engelske version af komi-

téens afgørelse (som redaktøren har set på papir, men ikke kunnet finde på den pågældende hjemmeside).

Landsforeningens Meddelelse 55/2004

Tvangsægteskab? - Omstødelse nægtet - Beviser

Ægteskabslovens § 24

I et kurdisk fætter-kusine ægteskab påstod H ægteskabet omstødt som indgået under tvang fra familien. Byretten imødekom det begærede. Landsretten fandt det efter bevisførelsen ikke godtgjort, at H var blevet tvunget til at indgå ægteskab. En subsidiær påstand om skilsmisse på grund af vold blev heller ikke imødekommet på grund af manglende beviser. Men betingelserne for separation var opfyldt.

VL 1. afd. a.s. B-2916-03, 2/7 2004

H på nu 24 år og af kurdisk afstamning kom til Danmark som 10-årig sammen med sine forældre og søskende og gennemførte dansk skolegang til 10. klasse og gik i gang med en videregående uddannelse.

I januar 2002 kom M til landet - en fætter på mødrene side og nu 26 år. Hun havde ikke mødt ham før. Angiveligt blev hun af faderen truet til at indgå ægteskab på rådhuset i april 2002. Det gjaldt familiens ære. Hun blev boende hjemme. Ægteskabet var først rigtigt indgået, når de blev gift på muslimsk vis. Kort før bryllupsfesten skulle finde sted i august 2002, blev hun sendt til gynækologisk undersøgelse hos egen læge, der skulle konstatere, om hun var jomfru.

Lægen attesterede, at mødommen var intakt.

Umiddelbart før det muslimske bryllup flygtede H og blev anbragt på et krisecenter. H levede fortsat i skjul for sin (og ægtefællens) familie, idet hun frygtede for sit liv. Hun afgav således også forklaring for byretten i et retsmøde, hvor M ikke var til stede.

Hun beskrev bl.a. nærmere, at hun, umiddelbart før den religiøse vielse skulle have fundet sted, var blevet slået og forsøgt brændt på armene med cigaret af hendes far og storebror. Den følgende dag havde M revet hende i håret på hendes tidligere arbejdsplads, hvorefter hun henvendte sig hos politiet, der hjalp med at skjule hende for familien.

M forklarede, at han kom til Danmark i januar 2002 som asylsøgende fra Kurdistan - ikke for at blive gift. Hans asylsag var ikke afgjort. Han besøgte familien og fattede

sympati for H. Det var hende, der pressede på for at blive gift. Hun blev på ingen måde tvunget. De blev gift på rådhuset under overværelse af søstre, svogre og venner.

Den religiøse vielse var oprindeligt planlagt til maj 2002, men blev udskudt på grund af dødsfald i familien og i stedet fastsat til august 2002, men festen blev aflyst, da H forsvandt. M vidste ikke hvorfor, men hørte, at hun havde spist for mange piller. Hun boede da fortsat hos sine forældre, men havde lejet en lejlighed til to personer, som de skulle bo i, når de var muslimsk gift. De kunne ikke flytte sammen, inden de var gift på den måde, selv om de var borgerligt gift. M bestred at have slået eller truet H. Supplerende forklarede han i et afsluttende retsmøde, at der var en god stemning under den borgerlige vielse og den efterfølgende middag.

Han ville ikke nærmere redegøre for, hvorledes han var kommet til Danmark, eller hvordan han havde lært H's forældre at kende.

H gjorde gældende, at der ikke alene forelå et arrangeret ægteskab, men at hun var blevet tvunget, både i forbindelse med den borgerlige vielse og forberedelserne til den muslimske vielse. Hun havde været udsat for vold både fra familien og M.

M gjorde gældende, at omstødelsesfristen ikke var iagttaget, idet sagen var anlagt mere end 6 måneder efter ægteskabets indgåelse. H havde ikke løftet sin bevisbyrde for hverken omstødelse eller skilsmisse. Det blev bestridt, at der havde været udøvet vold og tvang over for H.

Byrettens afgørelse:

"Sagsøgerens forklaring har virket overbevisende. Det svækker forklaringens troværdighed, at den er afgivet uden at sagsøgte har været tilstede, men omvendt er forklaringen bestyrket ved oplysningerne fra politiet om sagsøgerens henvendelse hertil, krisecentrets bekræftelse på hendes ophold og lægens oplysninger om den gynækologiske undersøgelse, der finder sted mere end 2 måneder efter ægteskabets indgåelse. Det er for omstødelsesspørgsmålet ikke i sig selv afgørende, at undersøgelsen konstaterer, at sagsøgeren stadig er jomfru, men omstændighederne ved undersøgelsen viser, at sagsøgeren har været under pres fra sin familie. Dette pres har været så markant - men udtalt - at lægen har gennemført den forlangte undersøgelse på trods af åbenlyse etiske modforestillinger. Sagsøgte har afgivet forklaring med bistand af tolk. Ved vurderingen af hans forklaring må der tages hensyn hertil. Sagsøgte har ikke ønsket at afgive forklaring om, hvorledes han er kommet til Danmark, og sagsøgeren har ikke afgivet en overbevisende forklaring om, hvorledes han er kommet i forbindelse med sagsøgeren og dennes familie.

Efter en samlet vurdering af sagens oplysninger, således som de er fremkommet, kan det herefter lægges til grund som bevist, at sagsøgeren har været undergivet et sådant pres fra sin familie, at hun herved under tvang har indgået ægteskab med sagsøgte. Sagsøgeren har været underlagt dette tvingende pres indtil hun flygtede umiddelbart før det muslimske bryllup. De tidsmæssige og materielle betingelser for omstødelse af ægteskabet er således opfyldt, jf. ægteskabslovens § 24, stk. 1, nr. 2. Sagsøgerens påstand tages derfor til følge.

Thi kendes for ret:

Det mellem sagsøgeren H og sagsøgte M den xx april 2002 indgæede ægteskab omstødes."

M ankede og gentog sine påstande. H påstod dommen stadfæstet. Hun gav ikke møde under ankesagen, da hun ifølge sin advokat frygtede for sit liv.

Landsretten afslog en begæring fra H's advokat om, at hun - som sket i byretten - fik adgang til at afgive forklaring, uden at M fik adgang til at være til stede eller få kendskab til tidspunktet. M's advokat havde i anken modsat sig en sådan fremgangsmåde.

Landsretten afslog endvidere en begæring fra H's advokat om at føre et vidne, der angiveligt ville kunne forklare om sit kendskab til parternes forhold og om de trusler, som H angiveligt havde været udsat for. Det pågældende vidne ville alene afgive forklaring på betingelse af, at M ikke fik kendskab til den pågældendes fulde navn.

M forklarede bl.a., at han var bekendt med, at H's forældre på et tidspunkt var i Kurdistan, det var ikke i sommeren 2001. Der blev ikke indgået en aftale om, at han skulle giftes med H. Under flugten vidste han ikke, at han ville ende i Danmark. Han kendte ikke den nærmere rejserute. Han oplyste nærmere om sit asylmotiv (*udeladt, ER*). Han besøgte H's forældre mange gange fra januar 2002, inden spørgsmålet om ægteskab kom på tale. Det var H, der ønskede, at de skulle gifte sig. På bryllupsdagen sagde han til hende, at hun bare skulle sige til, hvis hun havde fortrudt, men det havde hun ikke.

De havde jævnlig kontakt efter brylluppet. Han lærte først H's familie at kende i Danmark og havde ikke kontakt til dem forinden. Han kunne ikke huske, hvornår han besøgte dem første gang.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"Det er efter bevisførelsen ikke godtgjort, at H blev tvunget til at indgå ægteskab. Betingelserne i ægteskabslovens § 24, stk. 1, nr. 2, for at omstøde ægteskabet er dermed ikke opfyldt.

Det er endvidere ikke bevist, at M har udøvet vold mod H. Betingelserne i ægteskabslovens § 34 for at opløse ægteskabet ved skilsmisse er dermed heller ikke opfyldt.

Da betingelserne for separation er opfyldt, jf. ægteskabslovens § 29, tager landsretten parternes samstemmende påstand herom til følge.

Landsretten bemærker, at parterne ikke har angivet, hvilke vilkår der i givet fald skulle gælde for skilsmisse eller separation."

- oo0oo -

Forklaringerne i by- og landsret er gengivet i noget forkortet version. Byrettens dom er på 6 sider, landsrettens på 3½. Der blev givet afslag på tredieinstansbevilling.

Hollandsturen aflyst

Studieturen til Holland i efteråret 2004 måtte aflyses på grund af for få tilmeldinger, hvilket de implicerede skulle have fået besked om direkte.

